

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
w Wielozawodowym Zespole Szkół w Zatorze

Program profilaktyczny obejmuje działania, których celem jest zapobieganie zachowaniom ryzykownym uczniów i szkodom wynikającym z problemów w ich otoczeniu, a także reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

PODSTAWY PRAWNE:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (§ 2, ust. 1, pkt.1).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31.01.2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 r.
- Ustawa z dnia 03.12.2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.
- Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst ujednolicony z dnia 01.07.2011 r.
- Ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Ustawa z dnia 14.05.2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Ustawa z dnia 10.06.2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 24.05.2011 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U, Nr 51, poz.458 oraz Dz. U. z 2003r. Nr 210, poz.2041).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r. ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz.109)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003r.Nr 24, poz. 198)

I. Założenia szkolnego programu profilaktyki wynikające z podstawy prawnej, powinności nauczyciela, realnych potrzeb:

- program realizowany jest we wszystkich klasach odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole.
- formy i sposoby działań z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej są dostosowane do wieku uczniów,
- do realizacji zadań włączają się wszyscy nauczyciele, we współpracy z rodzicami i instytucjami lokalnymi.

II. Profilaktyczne działania szkoły mające na celu eliminację wyodrębnionych problemów

- współpraca z samorządem uczniowskim i włączenie go w realizację programu profilaktyki
- systematyczne organizowanie zajęć profilaktycznych dla uczniów przez pedagoga szkolnego i wychowawców klas.
- pedagogizacja rodziców- przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń, włączanie ich w życie szkoły.
- współpraca z policją i sądem.
- współpraca z władzami miasta.
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną w zakresie kierowania uczniów ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się oraz z trudnościami wieku dojrzewania.
- konsultacje pedagogiczne dla uczniów posiadających opinię psychologiczną lub orzeczenie.
- realizowanie dostosowań przez zespół nauczycieli dla uczniów posiadających opinie lub orzeczenie.
- zaproponowanie uczniom ciekawych możliwości spędzania wolnego czasu w szkole.
- zachęcanie uczniów do udziału w różnorodnych akcjach na rzecz szkoły i środowiska-
- szerzenie idei wolontariatu i działań charytatywnych.
- bezpośrednia ingerencja każdego z pracowników szkoły w zakresie dbania o poziom kulturalny uczniów.

III. Rozpoznane zachowania ryzykowne

1. Niski poziom kultury języka, wulgaryzmy.

Przyczyny:

- obyczaj środowiskowy,
- wzorce wyniesione z domu,
- chęć zaimponowania,
- wyraz buntu, manifestowanie dorosłości,
- wzorce w mediach,
- złe relacje nauczyciel – uczeń,
- brak reakcji nauczyciela i innych dorosłych,
- ubóstwo językowe.

2. Niska frekwencja szkolna, małe zainteresowanie własnymi postępami w nauce.

Przyczyny:

- niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów,
- jakość programów nauczania,
- lenistwo,
- nudne lekcje,
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- brak zainteresowania wynikami ze strony rodziców,
- ekonomiczny lub prawny przymus nauki,
- zainteresowanie pracą niewymagającą wysokich kwalifikacji,
- praca zarobkowa.

3. Nadmierne spędzanie czasu przed komputerem.

Przyczyny:

- brak poczucia własnej wartości,
- nuda,

- sytuacja domowa,
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- nieumiejętność nawiązywania kontaktów
- potrzeba oderwania się od rzeczywistości,
- uzależnienie.

4. Zachowania agresywne.

Przyczyny:

- negatywne wzorce, wszechobecne w mediach i życiu codziennym,
- sposób na odreagowanie stresu.
- skuteczność agresji jako metody załatwiania spraw,
- chęć dominowania, zaistnienia w grupie,
- moda na „siłę i zaradność” w grupie rówieśniczej,
- nieumiejętność radzenia sobie z problemami,
- odpowiedź na prowokację.

5. Palenie papierosów, picie alkoholu.

Przyczyny:

- ciekawość,
- wpływ reklamy w mediach,
- wzorowanie się na dorosłych,
- sposób na odreagowanie,
- moda, szpan,
- nuda, przekora, bunt,
- sytuacja domowa,
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- uzależnienie.

Rozpoznanie na podstawie obserwacji, ankiet, rozmów z młodzieżą, rodzicami i nauczycielami, rozmów i dyskusji na lekcjach wychowawczych i podczas realizacji programów profilaktycznych.

CELEM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH JEST WZMOCNIENIE CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH PRZY JEDNOCZESNEJ REDUKCJI CZYNNIKÓW RYZYKA

IV. Czynniki ryzyka

- brak utrwalonych norm dotyczących higieny osobistej i higieny pracy
- brak nawyku aktywnego odpoczynku
- kryzys autorytetów
- istnienie niewłaściwych wzorców w domu, szkole, mediach
- dostępność środków psychoaktywnych w środowisku
- brak koniecznej wiedzy na temat używek i ich skutków
- presja grup rówieśniczych na model zachowań
- przemoc w rodzinie i w środowisku
- konflikty w grupie rówieśniczej
- stres i niepowodzenia w nauce
- istnienie zagrożeń bezpieczeństwa w środowiska

Czynniki chroniące:

- silna więź w rodzinie i poczucie bezpieczeństwa
- utrzymujący się szacunek dla określonych w szkole i domu norm
- istnienie dobrych relacji między uczniami i nauczycielami
- zainteresowanie własnym rozwojem, zdrowym stylem życia
- poszanowanie wartości chrześcijańskich
- oferta edukacyjna i osiągnięcia szkoły
- lepsza współpraca z rodzicami
- dobra współpraca ze środowiskiem lokalnym i organizacjami wspierającymi prace szkoły.

V. Harmonogram działań profilaktycznych i interwencyjnych**1. Zapobieganie absencji uczniów**

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Kontrola frekwencji uczniów i szybka interwencja w razie potrzeby	Wychowawcy	Cały rok	Wpis w dziennikach
Indywidualne rozmowy z uczniami niesystematycznie uczęszczającymi na zajęcia lekcyjne i ich rodzicami.	Pedagog szkolny	j.w.	Wpis w dziennikach
System ocen z zachowania, jasne kryteria oceny z poszczególnych przedmiotów	Wychowawca Nauczyciel	j.w.	Wpis w dziennikach
Stosowanie ciekawych metod pracy na lekcjach, indywidualizacja wymagań	Nauczyciel	j.w.	Ankieta
Konsekwentne wymaganie znajomości tematyki zajęć, na których uczeń był nieobecny (w przypadku absencji na poszczególnych lekcjach)	Nauczyciel	j.w.	Ankieta

2. Zapobieganie zażywania środków psychoaktywnych przez uczniów

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Zaproszenie do współpracy osób z zewnątrz zajmujących się profilaktyką uzależnienia od substancji psychoaktywnych	Pedagog szkolny	I półrocze	wpis w dzienniku pedagoga i w dzienniku lekcyjnym
Ewentualne interwencje i konsultacje dla uczniów i rodziców	Wychowawcy, Pedagog szkolny, Dyrektor	W przypadku podejrzenia o zażywanie substancji psychoaktywnej przez ucznia	Wpis w dzienniku
Jasne określenie w statucie oraz wymaganiach wychowawczych systemu kar i nagród	Dyrekcja, Rada Szkoły, Kadra Pedagogiczna	Cały rok	Wpis w dzienniku
Zapoznanie rodziców ze statutem szkolnym i wymaganiami wychowawczymi	Wychowawcy	Pierwsze zebranie rodziców	Zebrania, listy obecności

Udział uczniów w Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „ARS- czyli jak dbać o miłość?”	Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele	Wrzesień- styczeń	Dzienniki lekcyjne, dokumentacja pedagoga szkolnego
--	--	-------------------	---

3. Zapobieganie absencji uczniów

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Lekcje na temat szkodliwości nikotyny	nauczyciel chemii	Październik	Wpisy w dzienniku lekcyjnym
Czym jest asertywność oraz poczucie własnej wartości?	wychowawcy	Listopad	Wpisy w dzienniku pedagoga szkolnego oraz lekcyjnych
Ustalanie dyżurów na korytarzach, w szatniach i przy wejściu do szkoły celem zapobiegania wychodzenia uczniów ze szkoły	Dyrekcja	Cały rok	Grafik dyżurów
Dzień walki z paleniem tytoniu- sport jako alternatywa.	Pedagog szkolny, zaproszony sportowiec, nauczyciel wych. fizycznego	Październik	Notatki pedagoga szkolnego
Ewentualna interwencja	Wychowawca,	Cały rok	Notatki służbowe
Zaproponowanie uczniom ciekawej oferty zajęć pozalekcyjnych	Rada pedagogiczna	Cały rok	Dzienniki zajęć pozalekcyjnych
Wdrażanie uczniów do uczestnictwa w kulturalnym życiu szkoły	Wychowawcy, dyrekcja	Cały rok	Kalendarz imprez szkolnych

4. Uczenie uczniów sposobów radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposoby ewaluacji
Lekcje wychowawcze: Jak pokonać stres?	Wychowawcy we współpracy z pedagogiem,	Listopad	Wpisy w dziennikach
Pedagogizacja rodziców na temat szkodliwości napojów energetyzujących	Pedagog szkolny	Według harmonogramu	Wpisy w dziennikach
Poradnictwo indywidualne	Pedagog, pielęgniarka szkolna	Cały rok	Dzienniki zajęć

5. Propagowanie zdrowego i aktywnego trybu życia

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Godziny wychowawcze o zdrowym stylu życia i zaburzeniach odżywiania i higienie osobistej-	Nauczyciele przedmiotów gastronomicznych wychowawcy,	Październik	Wpis w dzienniku

konkurs „W zdrowym ciele- zdrowy duch”- przygotowanie diety dla osób z zaburzeniami odżywiania.			
Profilaktyka zdrowia psychicznego (zaburzenia depresyjne, lękowe, anoreksja , bulimia)	Pielęgniarka szkolna	Cały rok szkolny	Wpis w dziennik
Udział w programie „Skóra pod lupą”- profilaktyka chorób nowotworowych skóry	Nauczyciel biologii	Cały rok szkolny	Wpis w dzienniku
Organizowanie zajęć w ramach SKS, szkolnych imprez sportowych, zawodów sportowych	Nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok	Wpisy w dziennikach

6. Zapobieganie alkoholizmowi

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Lekcje wychowawcze dotyczące spożywania alkoholu oraz skutków uzależnień dla życia i zdrowia	Wychowawcy,	Luty	Wpis w dzienniku
Stosowanie się ściśle do procedur postępowania, jakie posiada szkoła na wypadek spożywania alkoholu na terenie szkoły i poza nią (wycieczki szkolne)	Rada pedagogiczna i kadra szkoły	Cały rok	Notatki służbowe spisane po ewentualnych zajęciach
Uczenie sposobów asertywnego odmawiania	Wychowawcy, pedagog,	Cały rok	Wpisy w dzienniku

7. Zapobieganie przemocy w szkole

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Zajęcia Warsztatowe na temat agresji, przemocy	Wychowawcy, pedagog	Cały rok	Wpisy w dziennikach
Lekcje wychowawcze dotyczące subkultur młodzieżowych, przemocy w rodzinie spowodowanej nadużywaniem alkoholu	Wychowawcy	Cały rok	Wpisy w dziennikach
Indywidualne konsultacje z uczniami lub rodzicami o	Pedagog	Cały rok	Wpis w dzienniku pedagoga

instytucjach i organizacjach pomagających ofiarom przemocy,			
Lekcje wychowawcze dotyczące zjawiska przemocy w Internecie i świadomość prawnych aspektów korzystania z Internetu	Wychowawcy, nauczyciel informatyki	Luty	Wpisy w dziennikach

8. Zagrożenia wynikające z nieodpowiedniego korzystania z komputera i Internetu

Działanie	Osoby odpowiedzialne	Czas działania	Sposób ewaluacji
Udzielanie informacji o umiejętnym korzystaniu z komputera i Internetu, ochronie danych osobowych, praw autorskich, poszanowaniu dóbr osobistych	Nauczyciel informatyki, wychowawcy,	Marzec	Wpis w dziennikach
Wyrabianie umiejętności ostrożnego i rozważnego zamieszczania danych o sobie samym w Internecie	Wychowawcy klas	Cały rok	Wpisy w dziennikach
Uczenie bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu	Nauczyciel informatyki	Kwiecień	Wpis w dzienniku

Szkolny Program Profilaktyki został uchwalony przez Radę Pedagogiczną na posiedzeniu w dniu 15.09.2015r. w porozumieniu z Radą Rodziców, która uchwaliła Program Profilaktyki na rok szkolny 2016-2017.